

SCHAAPSKOOI BARGERVEEN

In de Schaapskooi Bargerveen zijn architectuur en landschap intrinsiek met elkaar verweven. De groene hellende daken gaan net als de vroegere plaggenhutten naadloos over het in het Drentse landschap. Geheel circulair, remontabel en biobased gebouwd geeft het project een duurzaam antwoord op de maatschappelijke vraagstukken die nu in de provincie Drenthe spelen.

Waterberging, recreatie en natuurbehoud; alles komt samen in het complexe vraagstuk dat schaapsherder Luuc Bos, die helaas onlangs overleed, bij DAAD architecten neerlegde. Als herder met ruim 1000 schapen en 100 runderen zorgde hij ruim 20 jaar voor de begrazing en instandhouding van het Bargerveen, een van de laatste ongerepte hoogveengebieden in noordwest Europa. Natura-2000 bufferzones zorgden er voor dat het waterniveau van het veen weer op peil kwam, maar dit betekende wel dat Bos voor zijn stal een nieuw onderkomen moest vinden.

Verbinding

Het ontwerp dat DAAD in nauwe samenwerking met landschapsarchitect Martin van Dijken van Prolander maakte is een afspiegeling van de nauwe samenwerking tussen herder, architect, landschapsarchitect en verschillende betrokken partners. De provincie, die optrad als opdrachtgever, greep de gelegenheid aan om de nieuwe locatie in te richten als informatiecentrum voor het Bargerveen, inclusief parkeerplaatsen en een theehuis. Naast bedrijfsgebouwen en een bedrijfswoning voor de herder, moest het plan dus ook in publieksfuncties voorzien.

Bovenop een hoger gelegen zandkop op de overgang met het akkerbouwgebied van Weiteveen werd een geschikte locatie gevonden. Om publiek en privé zo duidelijk mogelijk te scheiden is het bedrijfserf van de schaapsherder in de heuvel geplaatst. De omliggende gebouwen zijn hierin geïntegreerd. Op natuurlijke wijze loopt het grasland van de groene daken over in de omgeving, net als in Vincent van Gogh's beroemde schilderij de Veenkeet. Van een afstand lijkt het ensemble een nieuwe Drentse nederzetting, die stevig verankerd is in het landschap.

Bebouwing geïntegreerd in het landschap (Beelden: Walter Frisart FOTOwerk)

Beleven

Het bedrijfserf, dat het hart van de nederzetting vormt, is met opzet niet toegankelijk voor het publiek. Zo kan zowel een efficiënte bedrijfsvoering als de veiligheid van de bezoekers worden gewaarborgd. Wel kunnen bezoekers via het olopende talud en loopbruggen op de verdieping de stallen betreden: van bovenaf kunnen ze de schaapskooi volop beleven, zonder de herder en zijn kudde te hoeven storen.

Het even verderop gelegen restaurant is eveneens verdiept in het landschap aangelegd en door de grote glazen puien is de natuur overal zichtbaar. Vanaf het op het restaurant gelegen panoramaterras, bereikbaar via het talud, hebben bezoekers een prachtig uitzicht op het Bargerveen en de schapendrift, om bijvoorbeeld de schapen huiswaarts te zien keren na een lange dag graaswerk.

Beleving van de bedrijfsvoering en het landschap (Beelden: Walter Frisart FOTOwerk)

Harmonie

Zo is een leefomgeving gecreëerd waar mens en dier zo harmonieus mogelijk samenleven, in evenwicht met de omgeving. Dit geldt zowel voor de grote als kleine schaal: zo heeft de houten skeletbouw een lage milieubelasting en dragen de groene daken bij aan de klimaatbeheersing van de gebouwen. De open houten gevel en de open nok zorgen voor een gezond leefklimaat voor de grazers, terwijl er tussen de gelamineerde houten spanten in de gevel nestkasten zijn geplaatst voor dieren van buitenaf.

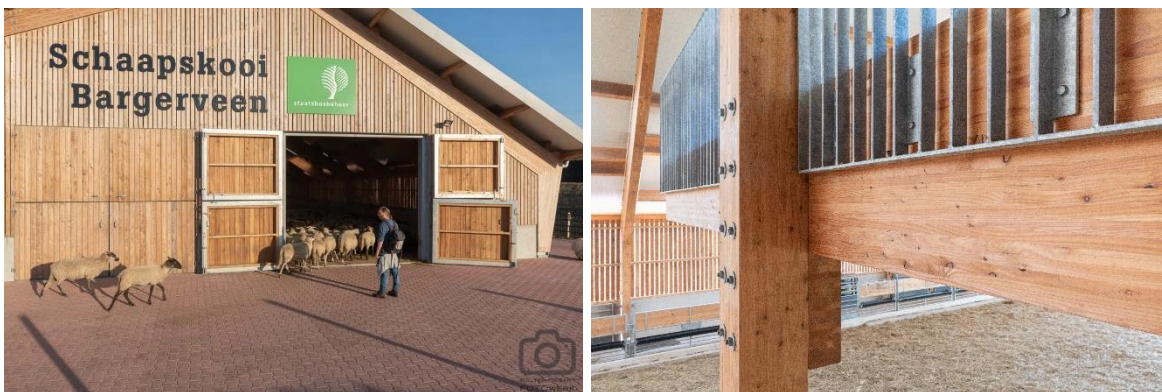

Houtskelet en groene daken (Beelden: Walter Frisart FOTOwerk)

Circulair / Biobased

Veel zorg is verder gegaan naar een zo duurzaam en lokaal mogelijk bouwproces; er is maximaal gebruik gemaakt van biobased materialen die voor een groot deel afkomstig zijn uit de eigen bossen van Staatsbosbeheer. Naast het hout komen de veldkeien die de publieke route afbakenen ook uit Drenthe. Door de zonnepanelen op de overige dakdelen is de schaapskooi bovendien energieleverend en kan zo het dorp Weiteveen deels van stroom voorzien.

De nieuwe Schaapskooi Bargerveen is het resultaat van een zoektocht naar een zo duurzaam mogelijk gebouw, dat ingebed is in het landschap. Dit zou niet mogelijk zijn geweest zonder de inspirerende uitwisseling tussen herder en ontwerpers, en de bijzondere vertrouwensband die daarbij ontstond. Echte betrokkenheid tussen opdrachtgever en ontwerper vertaalt zich, zo laat de Schaapskooi zien, in ruimtelijke kwaliteit die meerwaarde heeft voor mens, dier en omgeving.

(Beelden: Walter Frisart FOTOwerk)

Kwaliteit voor mens, dier en omgeving. (Beeld: Jette Marie Versteegh)